

Recenzja rozprawy doktorskiej Pana mgr Artura Kita pt. „Geneza i rozwój piłki nożnej kobiet w Polsce do 2010 roku”

Piłka nożna jest jedną najpopularniejszych dyscyplin sportu zarówno w Polsce jak i na świecie. Autor w swojej dysertacji przedstawił problem genezy i rozwoju piłki nożnej kobiet w Polsce. Jak sam twierdzi największy rozwój kobiecej piłki nożnej przypada na ostatnie ćwierćwiecze XX wieku oraz w pierwszą dekadę XXI. W tym czasie wzrasta liczba klubów, i zarejestrowanych zawodniczek. Do popularyzacji tej dyscypliny sportowej przyczyniła się Światowa Federacja Piłki Nożnej (FIFA) organizując Mistrzostwa Świata oraz Międzynarodowy Komitet Olimpijski włączając piłkę nożną kobiet do programu Igrzysk Olimpijskich. Temat pracy jest poprawnie sformułowany i aktualny. W tym miejscu chciałbym podkreślić, że projekt badawczy zawarty w dysertacji został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki.

Przedstawiona do oceny praca liczy 457 stron tekstu, w tym wstęp, siedem rozdziałów wraz z podrozdziałami, zakończenie, aneksy, bibliografia, indeks nazwisk, spis tabel, wykaz skrótów, streszczenie w języku angielskim. Struktura pracy jest poprawna i przejrzysta. Wstęp rozpoczyna się od celu badań. Za cel badań Autor przyjął przedstawienie genezy i rozwoju piłki nożnej kobiet w Polsce do 2010 roku. Moim zdaniem określenie „cel pracy” korzystniej byłoby zastąpić „celem badań”. W dalszej części wstępu Doktorant uzasadnia ważność podjęcia problemu badawczego, przedstawia część metodologiczną badań, krótką charakterystykę struktury pracy oraz słowa wdzięczności i podziękowanie osobom, od których otrzymał pomoc i cenne wskazówki. W tym miejscu chciałbym Autorowi zwrócić uwagę na zbyt powierzchowne uzasadnienie podjęcia problemu badawczego.

W przeprowadzeniu badań wykorzystał jako główną metodę analizę źródeł historycznych oraz metody szczegółowe: syntetyczną, indukcyjną, dedukcyjną, statystyczną i komparatystyczną. Pierwszy etap opracowania materiału źródłowego koncentrował się na

metodzie indukcyjnej, odtworzeniu fotografii, działalności klubów sportowych piłki nożnej kobiet, organizacji związków, stowarzyszeń, federacji. W kolejnych etapach Autor wykorzystał metodę dedukcyjną do interpretacji materiału fotograficznego oraz metodę statystyczną, pokazując dane liczbowe. W dalszej kolejności zastosował metodę komparatystyczną dokonując analizy porównawczej danych liczbowych, a do sformułowania wniosków zastosował metodę syntetyczną. Do realizacji założonego celu Doktorant podjął próbę odpowiedzi na jedno pytanie główne:

Jak kształtował się rozwój piłki nożnej kobiet w Polsce do 2010 roku? oraz sześć pytań szczegółowych mające wyjaśnić problem badawczy:

1. W jaki sposób uwarunkowania determinowały rozwój futbolu kobiecego w Polsce?
2. Jaki był wkład w rozwój kobiecej piłki nożnej sportowej kadry szkoleniowej, pedagogicznej, sędziowskiej i aktywu społecznego?
3. Jaką rolę w rozwoju futbolu kobiecego odegrały organizacje, stowarzyszenia, związki i kluby sportowe?
4. Jakie były osiągnięcia polskiej piłki nożnej kobiet w rozgrywkach europejskich i światowych?
5. W jakim okresie nastąpił największy rozwój poziomu piłki nożnej kobiet w Polsce i jakie czynniki miały na to wpływ?
6. Czy sport piłki nożnej kobiet wpłynął na rozwój żeńskiej kultury fizycznej w Polsce?

Zarówno cel jak i pytania badawcze są sformułowane poprawnie i stanowią logiczną spójność z tematem pracy. W pełni akceptuję dobór metod i organizację badań. Są one trafnie dobrane i odpowiadają założeniom pracy.

W rozdziale pierwszym Doktorant zawarł rozwój piłki nożnej na świecie na przestrzeni dziejów rozpoczynając od czasów starożytnych poprzez wiek XIX, XX i XXI. Strona merytoryczna tej części wyników badań jest merytorycznie poprawna. Rozdział drugi dotyczy kobiecej piłki nożnej w Polsce do 1980 roku. Zawiera on rozwój futbolu kobiecego w dwóch okresach: do 1969 i od 1970 do 1980 roku. Odnośnie tej części opracowania brak zastrzeżeń recenzenta.

W rozdziale trzecim przedstawiono uwarunkowania prawnie – organizacyjne i finansowe piłki nożnej kobiet w Polsce w latach 1981-2010. Ujęto w nim utworzenie organizacji

futbolu kobiecego w Polsce, bazę materialną i finansowanie, rozwój systemu szkolenia zawodniczek, kadre sędziowską, trenersko-instruktorską, działaczy społecznych oraz badania naukowe mające wpływ na rozwój tej dyscypliny sportu w Polsce. Wyniki badań pokazały, że ostatnia dekada XX wieku była okresem dynamicznego rozwoju kobiecej piłki nożnej w Polsce. Ta część pracy jest poprawna.

Rozdział czwarty poświęcony jest klubom, towarzystwom sportowym, związkom sportowym i innym organizacjom prowadzącym sekcje piłki nożnej kobiet. Autor bardzo szczegółowo przybliży czytelnikowi piłkę nożną kobiet w strukturach Szkolnego Związku Sportowego i Uczniowskich Klubach Sportowych, Akademickich Związkach Sportowych z uwzględnieniem piłki nożnej kobiet niesłyszących, w ogniskach Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, w Zrzeszeniach Ludowych Zespołów Sportowych i klubach piłkarskich. W podsumowaniu rozdziału Autor stwierdził, że drużyny wchodzące w skład Ludowych Związków Sportowych w znaczący sposób przyczyniły się do popularyzacji piłki nożnej kobiet w Polsce. Strona merytoryczna rozdziału jest bez uwag.

W rozdziale piątym i szóstym wyniki badań dotyczą rozgrywek szkolnych, turniejów młodziczek, junierek i senierek oraz powstawania i rozwoju rozgrywek ligowych, rozgrywek o Puchar Polski, rozgrywek halowych, a także piłki nożnej plażowej. W rozdziale piątym przedstawiono charakterystykę rozgrywek turniejowych różnego szczebla (międzynarodowych, ogólnopolskich, regionalnych). Stwierdzono, że liczba organizowanych turniejów piłki nożnej kobiet zwiększała się wraz z powstawaniem większej liczby klubów. Najmniej turniejów w piłce nożnej kobiet przeprowadzono w województwie podkarpackim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim. Odbýwały się tam tylko turnieje organizowane przez Ludowe Zespoły Sportowe i Szkolne Związki Sportowe. W rozdziale szóstym, który jest najobszerniejszą częścią pracy, Autor przybliży czytelnikowi powstanie i rozwój rozgrywek ligowych, o Puchar Polski, rozgrywek halowych oraz piłkę nożną plażową. Największy wzrost zespołów piłki nożnej kobiet nastąpił w latach 2002 – 2010. Zauważa się również wzrost zainteresowania rozgrywkami ligowymi oraz rozgrywkami pucharowymi. Wzrasta popularność tej dyscypliny sportu w Polsce. Autor zauważa nieco wolniejszy wzrost rozgrywek halowych i piłki plażowej. Wyniki badań w tej części pracy są starannie opracowane i poprawne pod względem merytorycznym. W rozdziale siódmym opisano kontakty międzynarodowe klubów

piłkarskich Polski oraz drużyn reprezentacyjnych Polski junierek i senierek w latach 1981-2010. Stwierdzono, że reprezentacja Polski w piłce nożnej kobiet nigdy nie startowała w Igrzyskach Olimpijskich, co było spowodowane brakiem kwalifikacji do Mistrzostw Świata bądź Mistrzostw Europy. Ta część dysertacji jest poprawna.

W podsumowaniu wyników badań Doktorant pokazał duży zakres faktów i spostrzeżeń dotyczących badanego problemu. Jak sam twierdzi piłka nożna kobiet w Polsce rozwijała się nierównomiernie. Interpretacja wyników badań jest należycie udokumentowana oraz przejrzystie przedstawiona. Każdy rozdział pracy kończy się podsumowaniem. Ułatwia to czytelnikowi, przy znacznej objętości opracowania, wniknąć głębiej w meritum problemu badawczego. W tej części pracy Autor odpowiada na nurtujące go pytania oraz potwierdza, że cel badań został zrealizowany. Bibliografia składa się z dwóch części: materiałów źródłowych i literatury. Część pierwsza składa się ze źródeł archiwalnych, źródeł drukowanych (422 pozycji), czasopism i prasy (68 pozycji), 32 relacji ustnych, stron internetowych. Część druga zawiera publikacje (134 pozycje), prace niepublikowane (prace doktorskie, magisterskie, dyplomowe, inne). Liczba pozycji bibliograficznych jest imponująca i świadczy o poziomie naukowym Doktoranta. Jest ona dobrze dobrana i odpowiada problematyce badawczej, a ich sposób zapisu nie budzi wątpliwości. Opracowanie kończy się wykazem skrótów i streszczeniem w języku angielskim

W podsumowaniu chciałbym stwierdzić, że przedłożona mi do oceny dysertacja doktorska stanowi wzorzec dzieła naukowego. Wysoko oceniam zakres przeprowadzonych badań i logiczny tok postępowania w ich opracowaniu. Projekt, co jest godnym podkreślenia, został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki.

Pragnę stwierdzić, że praca Pana mgr Artura Kita pt. „Geneza i rozwój piłki nożnej kobiet w Polsce do 2010 roku” jest opracowana bardzo starannie i poprawnie pod względem metodologicznym oraz merytorycznym.

Spełnia ona wymagania stawiane przepisami ustawy o stopniach i tytułach naukowych rozprawom doktorskim. W związku z bardzo pozytywną oceną, jak wynika z powyższego, przedkładam wniosek Pana mgr Artura Kita do dalszych etapów przewodu doktorskiego i nadania stopnia naukowego doktora nauk o kulturze fizycznej.

